

הלכה עמוד
אור תורה

דין האם ירד יורק

(א) ירד יורד ס' ע"ד

דיני תולעים

פד דין שרצים הנמצאים במים בפירות בקמח ובגבינה. וכו' סעיפים:

א" שרצים הגדלים א במים (ה) שבכלים בושבורות שיחין ומערות (א) שאינם נובעים מותרים (א) אע"פ שאין להם סנפיר וקשקשת ג (ב) לפיכך שוח' ושוחה מהם (ב) ואינו חושש לשרצי' שבהם אם יודמנו לתוך (ג) פיו (ג) ד [ג] (אכל ססור

ה לשאוב (ג) בכלי ולשתות מהם) (אשיר"י פ"ט ו' ארוך כלל מ"א וכל (ז) ואם פירשו ממקום רביתו [ד] כגון (ד) לאחורי הכור או על שפת הכלי מבחוי"אע"פ שחזרו אסורים (ה) ומסתמא אין לחוש שמא פירשו [ו] אבל אם לא פירשו ז אלא (ד) על דופן הכלי מבפנים (ס) מותרים:

- (א) ירד יורד ס' ע"ד (א. 40)
- (ב) ירד יורד ס' ק (א. 40)
- (ג) ירד יורד ס' ז"ח (א. 40. 41)
- (ד) יורק הולין ירד ס' ע"ד
- (ה) אצות נשא - ירד הא' (ס' ק"א)
- (ו) קול קולו (א. 40. 41)
- (ז) ירד יורד ס' ע"ד (א. 40. 41)
- (ח) ירד יורד ס' ע"ד (א. 40. 41)

ירד יורד ס' ק

ק בריה אפילו באלף לא במיל. וכו' סעיפים:

א (א) " בריה דהיינו (א) כגון (א) נמלה (ב) או עוף טמא א [ג] וגיד הנשה (ב) ואבר מן החי ב [ד] וביצה שיש בה (ה) אפרוח וביוצא בהם [ה] אפי' באלף לא במלה [ו]

(א) ירד יורד ס' ע"ד (א. 40)

(יח) וכל איסור שמבטלים בששים אם מכירו צריך להסירו משם סף על גב דכבר נחבטל טעמו בששים (ז) וכן אם נפל חלב לתוך הכבשיל ונחבטל טעמו בששים צריך ליתן שם מים זוננים ועבד החלב להקפיד ולנוף למעלה על המים (יב) ויסירו משם דמאחר דאפשר להסירו הוי כאלו מכירו וצריך להסירו משם (הגהות מרדכי בחולין ובארוך כלל כ"ג) [יט] איסור שמבטל בקדירה והסירוהו משם ונפל לקדירה אחרת צריך לחזור ולבטלוג בששים נגד כולו וכן לעולם [כ] אכל אם נפל לקדירה הראשונה ב' פעמים אין צריך רק ששים (פעם) אחת כנגדו (בארוך כלל כ"ד דין

ירד יורד ס' ע"ד

לו יש מי שכתב בשם חכמי הטבע, דהמסתכל בזכוכית המגדלת שקורין ספאקטור"א יראה בחומץ מלא תולעים, והנה בחומץ אין חשש כמו שנתבאר דהתולעים המתהוים בתלוש התירה התורה, אמנם שמעתי שבכל מיני מים וביחוד במי גשמים, מלא ברואים דקים שאין העין יכולה לראותם, ובילדותי שמעתי מפי אחד שהיה במרחקים, וראה דרך זכוכית המגדלת עד מאד כרכבות פעמים במים כל המיני ברואים, ולפ"ז איך אנו שותים מים שהרי אלו הברואים נתהוו במקורם. אמנם האמת הוא דלא אסרה תורה במה שאין העין שולטת בו, דלא ניתנה תורה למלאכים, דאל"כ הרי כמה מהחוקרים כתבו שגם כל האויר הוא מלא ברואים דקים מן הדקים, וכשהאדם פותח פיו בולע כמה מהם, אלא ודאי דהכל יפצה פיהם, ואף אם כן הוא, כיון שאין העין שולט בהם לאו כלום הוא, אמנם במה שהעין יכול לראות, אפילו נגד השמש ואפילו דק מן הדק, הוה שרץ גמור:

אצות נשא (א. 40. 41)

נמצא שלדבריהם כל הקדמונים היו שותים איסורים חמורים כל ימי חייהם. ועל כן חמור הוא עד מאד לאסור מה שלא נאסר מעולם.

וכבר כתב מרן רשכבה"ג מוהר"ר משה פיינשטיין דצוקללה"ה באגרתו הקדושה (יור"ד ח"ב סי' קמו) וז"ל שם, "ואף אנחנו קטני קטנים ידענו זה לדבר פשוט שא"צ לפנים, כי לא הוזכר זה בגמ', וכל הדורות הכשרים הגאונים והצדיקים והחסידים לא השתמשו במיקראסקאפ, וברור שהם קיימו כל דיני התורה ולא נכשלו בשום דבר אף באונס", עכ"ל הטהור. והרי הוא בעצמו שתה יובל שנים ממים אלו וכן כל הצדיקים וכו' לא נמנעו אף רגע מלגמוע מים אלו, הרי שמצד העבר חמור הדין הנוכחי עד להפליא, ומה שנוגע להווה והעתיד ד' ירחם עלינו, כי כבר נמנעו בנים מלהתאכסן אצל אביהם באמור עליהם מימיהם אסורים וכל מאכלם יש בו תערובת איסור, ואין צורך לתאר גודל המכשול.

ק"ק ק"ק

סימן כא

בענין המים שבעיר נוא יארק

זה מקרוב יצאה הכרזה בחתימת ידידי הגאון המפורסם מוהר"ר דוד פיינשטיין שליט"א בכותרת "פסק הלכה" הדורשת לסנן כל המים שבעיר נוא יארק בסיבת שרצים שנמצאים שם, ונלוה לפסק זה חתימות מאחדים מהפוסקים הגדולים שליט"א המאשרים דעה זו, והיה נראה מכל זה כדבר גמור ומוחלט שכן יש לחייב למעשה.

וזה תורף דבר ההכרזה:

א. השרצים האלו שנקראו "קופאפארס" מתים במים מכמה סיבות, ובעודם בחיים נראים הם בקלות ע"י תנועתם במים, אפילו מרחוק קצת ובלי שום כלי זכוכית המגדלת. ואפילו לאחר מיתתם נראים כנקודות לבנות דקות. לכן אע"ג שאינם נראים במיתתם כשרצים אלא כנקודות לבנות בעלמא, מ"מ אנן ידענו שהם ממין שרצים הנראים לעינים כשהם עודם בחיים, ולעולם נשארים באיסורם.

ב. שרצים אלו אפילו במיתתם נראים בכוס של מים, ואע"ג דהרבה אנשים לא מרגישים בהם מחמת קוטנם, מ"מ אחר קצת רגילות בזה יכולים רוב בני אדם להכירם. וא"כ הוי כניכר האיסור, וצריך לסנן כמו דאיתא בט"ז ואחרונים (יו"ד סי' קד ס"ק א) דאינו בטל מה"ת. ואפילו אם אינם ניכרים בכוס של מים, מ"מ כיון דאפשר לסנן ולהפריד האיסור, אינו בטל ואפילו באלף. ג. מה שיש אומרים דיש להתיר שרצים אלו מפני שמתהווים בבור ומותרים כמוש"כ בשו"ע יו"ד (סי' פד סעי' א), לכאורה אינו נכון בנידון שלנו, ד"רעזערווארור" (מאגר מים - reservoir) בנוא יארק אין דינו כבור, כיון דמים באים לשם ממעינות ונחלים, וממילא חשוב כנובעים.

ד. כיון שנמצאים שרצים אלו בהרבה שכונות בנוא יארק ומצויים הרבה שם, עכ"פ הוי כדין מיעוט המצוי בכל העיר וצריך לסנן המים, ולכן אע"ג דלא שוה המציאות בכל מקום ובכל זמן מ"מ יש ריעותא בכל המים, ולכן בכל השכונות שנמצאים בהם שרצים אלו חובה לסנן המים.

ע"כ דבר ההכרזה הנ"ל בקיצור.

